

Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Science

Yıl: 6, Sayı: 33, Ocak 2019, s. 425-440

Teslime Nur ERVASA

Amasya Üniversitesi Temel Eğitim Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi,
teslimeenur@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Rumiye ARSLAN

ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERDE DİJİTAL MEDYA KULLANIMI ÜZERİNE YAPILAN AKADEMİK ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ

Özet

Bu çalışmanın amacı Türkiye de 2006-2018 yılları arasında üstün yetenekli öğrencilerde dijital medya kullanımı üzerine yapılan akademik çalışmaların incelenmesidir. Bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımı kullanılmış olup araştırma deseni olarak döküman analizi tercih edilmiştir. Çalışmanın örneklemini Yüksek Öğretim Kurulu'nun (YÖK) Ulusal Tez Merkezinden, Google Scholar'dan, Ulakbim'den ve yazarlardan mail yoluyla alınmış olan 16 çalışmadan oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak "Bilimsel Analiz Formu" kullanılmıştır. Bu çalışmalar:, araştırmanın türüne, yöntemine, desenine, kullanılan veri toplama teknikleri, veri analiz tekniklerine, yıllara ve araştırmanın yapıldığı üniversitelere göre incelenmiştir. Araştırma sonuçlarında üstün yetenekli öğrencilerde dijital medya kullanımı üzerine yapılan çalışmaların en çok makale türünde en az ise doktora alanında olduğu görülmüştür. Çalışmaların yöntemlerine göre incelendiğinde nicel çalışmaların nitellerden daha fazla olduğu görülmüştür. Nicel desen araştırmalarında daha çok betimsel tarama modeli nitel desen araştırmalarında ise durum çalışması modeli kullanılmıştır. Verilerin analizinde frekans ve yüzdeler kullanılarak sonuçlar yorumlanmıştır. Bu araştırmaların sonucunda bu alanda yeterli çalışmanın olmadığını ve geliştirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Üstün-Özel Yetenek, Dijital Medya, Bilişim, Teknoloji

INVESTIGATION OF SCIENTIFIC STUDIES ON THE USE OF DIGITAL MEDIA BY GIFTED STUDENTS

Abstract

The aim of this study is to examine the academic studies on the usage of digital media by gifted students in Turkey between 2006-2018 . Qualitative research approach was used in this study and document analysis was preferred as research design. The sample of the study consists of 16 academic studies obtained from the National Thesis Center of the Higher Education Council (YÖK), Google Scholar, ULAKBIM and some of them were obtained from the authors themselves. As an instrument for collecting data "Scientific Publication Analysis Form" was used. These studies were examined related to methodology, design, data collection techniques, data analysis techniques, years of publication and place.

The results of the research show that studies on using digital media on gifted students are mostly seen in articles and rarely at doctorate thesis. When gifted students are examined according to the methods of research on using of digital media, quantitative studies have been found more than qualitative. Descriptive scanning model is mostly used in quantitative pattern research, and case study model is mostly used in qualitative pattern research. In the analysis, results were interpreted using frequency and percentages. As a result of this research, it can be concluded that there are not enough studies in this area and it needs to be improved.

Key words: Superior-Special Ability, Digital Media, Information Technology

GİRİŞ

Ülkemizde, son döneme kadar özel eğitim denilince zihinsel yetersizliği olan ve özel öğrenme güçlüğü çeken kişiler akla gelmektedir. Genel kanı olarak üstün yeteneklilerin özel eğitime ihtiyacı olmadığı zannedilse de günümüz eğitim dünyası engelli bireylere ek olarak yaşlılarından anlamlı farklılıklar gösteren üstün zekalı veya özel yetenekli olarak tanımlanan öğrencileri de özel eğitime ihtiyacı olan bireyler olarak ele almaktadır (Cutts, 2004: 46, Akt., Kılıç, 2010: 2).

Üstün yetenekli öğrenci, bir çok alanda yaşlılarına göre yüksek düzeyde başarı gösteren ve bu tür özelliklerini geliştirmek için okul tarafından desteklenemeyen eğitim veya faaliyetlere ihtiyaç duyan çocuktur. Üstün yeteneklilik kavramı içerisinde ortalamanın üstünde yetenek düzeyi, yüksek düzeyde görev sorumluluğu, yüksek düzeyde yaratıcılık ve 130 üzeri IQ puanı girmektedir (Uzun, 2004: 19, Akt., Kılıç, 2010: 2).

Toplumların gücüne güç katan, başarılı ve üstün yetenekli insan birikimidir. Geçmişten bu zamana kadar milletlerin değişimi irdelendiğinde, onlara yön verenlerin, yüksek düzeyde performans gösterenlerin, tarihin akışını değiştirebilecek başarılar kazananların liderlik, yaratıcılık ve verimlilik gibi özelliklere sahip "üstün veya özel yetenekli kişiler" olduğu görülmektedir.

Toplumların bilinçlenmesi ile birlikte üstün yetenekli öğrencilere verilen önem artmakta, özel yetenekli çocuklar için daha fazla önlem alınmaktadır. Üstün yetenekli öğrenciler ile ilgili yapılan çalışmaları genel bağlamda incelediğimizde üstün yetenekli çocukların eğitimi, akademik başarı motivasyonları, gelişim durumları, rehberlik ihtiyaçları ve tanınması gibi alanlarda birçok çalışma yapılmıştır.

Aynı zamanda medya okuryazarlığı ve dijital medya ile ilgili literatür taraması yapılmış çalışmalar ve ayrı olarak üstün yetenekliler ile ilgili sistematik olarak incelenmiş literatür taraması çalışmalar varken, üstün yetenekli öğrencilerde dijital medya üzerine yapılan literatür taraması çalışmasının literatürde çok az sayıda bulunduğu gözlenmiştir. Bu noktada üstün yeteneklilerde dijital medya ile ilgili çalışmaların sayısının artmasının önemli olduğu söylenebilir. Bu çalışmada son 12 yılda ülkemizde üstün yetenekli öğrencilerin dijital medya kullanımları üzerine yapılan akademik çalışmalar incelenmiştir

21. yüzyılda artan teknolojik gelişmeler sayesinde globelleşen dünya da bir çok bilgiye ulaşmak her geçen gün daha da kolay olmaya başlamıştır. Bununla birlikte, bu yeni teknolojik gelişmeler bankacılık işlemlerinden, görüntülü konuşma, sosyal medya ağlarına kadar insanların günlük yaşamlarını kolaylaştırmaktadır. Öyle ki, insanlar bu yeni teknolojiler aracılığıyla toplumsallaşmaya daha fazla iletişim kurmaya başlamışlardır. Artık insanlar, özellikle de internet ve cep telefonları aracılığıyla, sosyal hayatlarına yön vermeye başlamışlardır. Söz konusu bu yeni teknolojiler aracılığıyla medya iletileri daha hızlı ve daha rahat bir şekilde iletmeye başlamıştır. Medya aracılığıyla aktarılan bu hizmetlerin ve faaliyetlerin güvenilirliğini ve fonksiyonelliğinin incelenmesi gerekmektedir. Medya her zaman doğru bilgi vermemekte ve gereksiz bilgi yığınlarıyla karşılaşılmasına sebep olmaktadır. Bunun yanı sıra medyanın aktardıklarının doğruluğu üzerine düşünülmesi, ihtiyaçlar doğrultusunda belirlenmesi ve faydalı bir şekilde kullanılması gerekmektedir. Günümüzdeki geleneksel eğitim programlarının ve politikalarının yetersiz kaldığı bir ortamda, bu amaca ulaşabilmek için dijital medya hakkında bilgi sahibi olunması ve insanların medya okuryazarı olmaları gerekmektedir (Alagözlü, 2012: 2).

Çalışma, teknolojik gelişmelere, bilgisayar oyunları, sanal dünya ve dijital medyanın geniş dünyasına karşı yaşlılarına göre daha fazla yararlanma ve etkilenme durumlarından bahsedilebilecek olan özel yetenekli öğrencilerin bu platformları kullanım pratiklerini ve amaçlarını, dijital medyanın kapsamına yönelik katkısını ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Dünyayı etkileyen ve değişime öncülük eden üstün zekâlılar ile ilgili faaliyetlerin arttırılması ne derece önemli ise söz konusu alanda yapılmış olan çalışmaların da bibliyografyasının hazırlanarak değerlendirilmesi aynı derecede önemlidir (Güçin, 2014). Üstün yetenekli öğrencilerde dijital medya kullanımı üzerine yapılan akademik çalışmaların çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki amaçlara cevap aranmıştır.

Özel Eğitim alanında yapılan çalışmalar incelendiğinde üstün yetenekli öğrencilerin göz ardı edildiği daha ikinci planda kaldıkları farklı çalışmalarda ortaya konulmuştur. Ayrıca üstün yetenekli öğrencilerin çağımızda lokomotif görevi gördükleri, bir çok alanda öncü ve yol gösterici olacakları kaçınılmaz bir gerçektir.

Özel yetenekli öğrenciler hoşlandıkları ve ilgilerinin olduğu alanda yüksek düzeyde motivasyona sahiptirler. Eğer bilgisayar oyunları, internet ortamı sosyal medya gibi ortamları onları mutlu ederse ilgileri normalden yüksek düzeyde olabilir.

Üstün yetenekli öğrencilerin akranlarına göre bilgisayar ve internete karşı daha yatkın oldukları söylenebilir. Bu bağlamda bilgisayar oyunları ve sanal dünyaya karşı bağlanma risklerinin de diğer çocuklara oranla daha yüksek olduğu düşünülebilir

Buradan hareketle üstün yetenekli öğrencilerin tüm teknolojik gelişmeleri kapsayan dijital medya kullanımına karşı tutumları, düşünceleri bu alanda yapılan akademik çalışmaların durumu ve bu alana biz ne katabiliriz düşüncesi bu çalışmanın temel esaslarını oluşturmaktadır.

Bilimsel araştırmalar da doküman analizi bu araştırmanın konusunun belirlenmesinde, literatürdeki eksiklerin saptanmasında, yapılacak olan yeni araştırmaların niteliği ve daha sonraki yapılacak çalışmalara sunacağı katkılar bakımından önemlidir(Bolat ve Tekin, 2017).

Bir konu ile ilgili yapılmış bilimsel çalışmaların analiz edilmesi o konunun bütün boyutlarıyla ele alınmasına, alanda yapılan çalışmaların betimlenmesine ve çalışmanın genel durumunu ortaya koymaktadır (Göktaş ve Erdem, 2006).

Üstün yetenekli öğrencilerin dijital medya kullanımı üzerine yapılan araştırma sonuçlarının onlara verilecek eğitimin niteliğini belirleme ve artırma noktasında katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Hele ki teknoloji çağında yetişen dijital yerli çocuklarımızın teknolojinin olumlu ve olumsuz yönlerinin farkında olmalarını sağlamak gerekmektedir. Teknolojinin sunduğu imkanları bilinçli ve verimli bir şekilde kullanabilmeleri amacıyla araştırmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

Üstün yetenekli öğrencilerin dijital medya kullanımı üzerine yapılan akademik çalışmaların çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlara cevap aranmıştır.

1. Üstün yetenekli öğrencilerin dijital medya kullanımı üzerine yapılan çalışmaların türüne göre nasıl bir eğilim göstermektedir?
2. Üstün yetenekli öğrencilerin dijital medya kullanımı üzerine yapılan çalışmaların yöntemine göre nasıl bir eğilim göstermektedir?
3. Üstün yetenekli öğrencilerin dijital medya kullanımı üzerine yapılan çalışmaların araştırma desenine göre nasıl bir eğilim göstermektedir?
4. Üstün yetenekli öğrencilerin dijital medya kullanımı üzerine yapılan çalışmaların veri toplama tekniğine göre eğilimi nasıldır?
5. Üstün yetenekli öğrencilerin dijital medya kullanımı üzerine yapılan çalışmaların veri analiz tekniklerine göre eğilimi nasıldır?
6. Üstün yetenekli öğrencilerin dijital medya kullanımı üzerine yapılan çalışmaların yıllara göre durumu nasıldır?
7. Üstün yetenekli öğrencilerin dijital medya kullanımı üzerine yapılan çalışmaların üniversitelere göre dağılımı nasıldır?

Ülkemizdeki ve dünyadaki önemli çalışmaların öncülüğünü yapanların üstün ve özel yetenekli bireyler olduğu bilinmektedir. Buradan da anlaşılacağı üzere üstün ve özel yetenekli bireylerin tespit edilmesi ve nitelikli eğitim verilmesi gerekmektedir. Üstün ve özel yeteneklilerin eğitiminde zaten var olan bir potansiyel değerlendirilmektedir yani bu bireylerle başarıya ulaşmak kaçınılmazdır (Keskin, 2006).

Günümüzdeki teknolojik gelişmelere karşı çoğu bireyde meydana gelen ilgilinin ve bu alanda artan yeteneklerinin sonucu olarak teknolojinin yaşamımızın her alanına nüfuz etmekte olduğu görülmektedir. Özellikle üstün yetenekli çocukların yüksek düzeyde performansları sayesinde bu teknolojik gelişmeleri akranlarına göre daha aktif ve işlevsel kullanmaları araştırılmaya değer geniş bir alan olarak karşımıza çıkarmaktadır.

Türkiye de ve dünyada elektronik oyunlar ve dijital medya ilgili yapılmış çalışmalar mevcut olmasına rağmen ulaşılan araştırmalardan hiç birinin hedef kitlesinin üstün zekalı öğrenciler olmaması sebebiyle yapılan araştırma özgündür.

Bu araştırma, 2006-2018 yılları arasında Türkiye'deki üniversitelerde üstün yetenekli öğrencilerin dijital medya kullanımı üzerine yapılan 16 adet çalışmayla sınırlıdır.

Erişilen çalışmaların araştırmanın alt amaçları doğrultusunda ifade edilen özellikleriyle sınırlıdır.

Sosyal Medya: “Çevrimiçi (online) ortamda bilgileri toplayarak ve bunları paylaşarak aynı ağ içindekilerle ilişki kurmaya imkân tanıyan uygulamalar ve web sayfalarıdır. Sosyal ağ platformları, bloglar, sosyal imleme yazılımları, forum sayfaları, çevrimiçi sohbet ortamları, wikiler gibi interaktif ve katılıma açık çevrimiçi iletişim ortamlarının tamamı sosyal medya kapsamında değerlendirilebilir” (Köroğlu, 2014).

Üstün Yetenekli Çocuk: “Genel ve/veya özel yetenekleri açısından, yaşlarına göre yüksek düzeyde performans gösterdiği konunun uzmanları tarafından belirlenmiş çocuktur. Bu çocuklar yeteneklerini geliştirmede, normal eğitim programlarının yetersiz kaldığı, kendi zekâ kapasiteleri, becerileri, ilgileri ve yetenekleri doğrultusunda farklılaştırılmış programlara ihtiyaç duyarlar” (Köroğlu, 2014).

Dijital Medya: Etkileşim, kitlesizleştirme ve eşzamansızlık özellikleri ile dijital kodlama sisteminde temellenen multimedya içeriği ile birlikte çok katmanlı etkileşimin gerçekleştiği yüksek hızda karşılık bulan iletişim araçlarıdır (Rogers, 2003, Akt., İşman, Kara, 2017).

2.1. Kuramsal Çerçeve

Üstün yeteneğe sahip öğrenciler, kimi zaman üstün yetenekli, kimi zaman üstün zekalı olarak nitelendirilmektedir. Literatürde daha çok üstün yetenekli kavramı kullanılmasına rağmen 15 Ocak 2013 tarihinde Bilim ve teknoloji yüksek kurulunca yayınlanan strateji ve Uygulama planında aynı kavrama karşılık gelmek üzere daha az kategorize edici olarak “özel yetenek” kavramı tercih edilmiştir (MEB).

2.2. İlgili Araştırmalar

Alan yazında üstün yetenekliler ve medya okuryazarlığı üzerine, doküman analizi yöntemiyle yapılmış olan bilimsel araştırmalar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Araştırmacı(lar)	Başlık	Yayın türü	Yılları
Nacar	2005-2014 YILLARI ARASINDA ÜSTÜN YETENEKLİLERİN MATEMATİK EĞİTİMİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALAR	Yüksek lisans tezi	2015
Altun	MEDYA OKURYAZARLIĞI EĞİTİMİNE YÖNELİK TÜRKÇE YAYINLAR: BİR BİBLİYOGRAFYA DENEMESİ	Dergi Bölümü	2014
Çoşkun, Dünder, Parlak	TÜRKİYE’DE ÖZEL EĞİTİM ALANINDA YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ (2008-2013)	Dergi Makalesi	2014
Özenç, Özenç	TÜRKİYE’DE ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ EĞİTİM TEZLERİNİN ÇOK BOYUTLU OLARAK İNCELENMESİ	Dergi Makalesi	2013
Güçin	TÜRKİYE’DE ÜSTÜN YETENEKLİLER VE ÜSTÜN ZEKÂLILAR ALANINDA YAPILMIŞ AKADEMİK ÇALIŞMALARIN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	Yüksek Lisans Tezi	2014
Bolat, Tekin	ÜSTÜN YETENEKLİLERİN EĞİTİMİ ARAŞTIRMALARINDA EĞİLİMLER: YÖNTEM BİLİMSEL BİR ANALİZ	Dergi Makalesi	2017
Schreglmann	TÜRKİYE’DE ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İLE İLGİLİ YAPILAN YÜKSEKÖĞRETİM TEZLERİNİN İÇERİK ANALİZİ (2010–2015)	Dergi Makalesi	2016

Dönmez, İdin	TÜRKİYE’DE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ ALANINDA ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN EĞİTİMİ İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ	Dergi Makalesi	2017
Ataseven, Oğuz	TÜRKİYE’DE ÖĞRENME STİLLERİ KONUSUNDA YAPILAN TEZLERİN İNCELENMESİ	Dergi Makalesi	2015

YÖNTEM

Yöntem bölümünde; araştırmanın gerçekleştirilmesi için kurgulanan hazırlık, izlenen yol ve süreç belirtilir. Araştırmayı kurgulama, veri toplama, geçerliği- güvenilirliği sağlama ve verileri işlemekle ilgili kullanılan “bilimsel sistem” açıklanır.

Türkiye’de Üstün Yetenekli Öğrencilerde dijital medya kullanımı üzerine yapılan akademik çalışmaların çeşitli değişkenler açısından incelenmesi’ amaçlayan bu çalışmada kullanılan araştırma modeli nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman analizidir. Şimşek ve Yıldırım’a göre (2011); doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ve olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar.

Son 12 yılda Türkiye’de üstün yetenekli öğrencilerin dijital medya kullanımları üzerine yapılan akademik çalışmaların tümünü oluşturmaktadır. Çalışma grubunun oluşturan tezler, nitel araştırma modeline uygun amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme dayalı olarak belirlenmiştir. Tezlerin okuyucuya açık olmaması sebebiyle örneklem Türkiye’de üstün yetenekli öğrencilerin dijital medya kullanımları üzerine yapılan 16 akademik çalışmadan oluşmaktadır.

Araştırmada tezleri yöntembilim eğilimleri bakımından sınıflandırmak amacıyla üstün yeteneklilerin eğitimi üzerine yapılmış olan bilimsel araştırmalar çeşitli değişkenler açısından incelenerek; Bolat ve Tekin (2017) tarafından hazırlanan Bilimsel Yayın Analiz Formundan yararlanılmıştır.

Bu çalışmada elde edilen veriler 2018 yılı Nisan ayında Yükseköğretim Kurulu (YÖK) web sayfasında yer alan tez arşivi linkinden yararlanarak toplanmıştır. Bunun için YÖK’ün resmi internet sitesinde bulunan ulusal tez merkezi sayfasındaki “Basit Tarama” seçeneği seçilmiş ve anahtar kelime olarak “üstün yetenekli” izin durumu “izinli” olarak yazılmıştır. Bu doğrultuda çıkan 16 adet lisansüstü eğitim tezi pdf formatında bilgisayar ortamına kaydedilmiştir. Bununla birlikte çalışmaların yazarlarına mail yoluyla ulaşım çalışmaları arttırılmaya çalışılmıştır. Araştırmada, Türkiye’de üstün yetenekli öğrencilerle ilgili yapılan tezlerden doküman analizi yöntemi ile elde edilen verilerin çeşitli özellikleri yüzde ve frekans hesaplamaları yapılarak özetlenmiş ve yorumlanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırma kapsamında elde edilen bulgular, araştırma soruları çerçevesinde tablolar şeklinde sunulmuş ve yorumlanmıştır:

Tablo 1. Akademik Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı

Tez	F	%
Makale	11	68,8
Yüksek lisans tezi	4	25
Doktora Tezi	1	6,3
Toplam	16	100,0

Tablo 1' e baktığımız zaman Türkiye de üstün yetenekli öğrencilerin dijital medya kullanımı üzerine yapılan akademik çalışmaların %68,8'i (11) makale, %25 (4) 'i yüksek lisans ve %6,3 (1)'üde doktora tezinden oluşmaktadır. Böylece üstün yetenekli öğrencilerin dijital medya kullanımı üzerine yapılan akademik çalışmaların çoğunluğunun makale en az çalışmanın ise doktora tezi olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Akademik Çalışmaların Yöntemine Göre Dağılımı

Yöntemi	F	%
Nicel	9	56,3
Nitel	7	43,8
Toplam	16	100,0

Tablo 2' ye baktığımızda üstün yetenekli öğrencilerin dijital medya kullanımı üzerine yapılan akademik çalışmaların %56,3 (9)'ü nicel, %43,8 (7)'i ise niteldir. Böylece çalışmaların çoğunluğunda nicel yöntemin kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 3. Akademik Çalışmaların Araştırma Desenine Göre Dağılımı

Yöntem	Desen	F	%
Nicel	Tarama	7	43,8
	DeneySEL	2	12,5
Nitel	Durum Çalışması	5	31,3
	Olgu Bilim	1	6,3
	Doküman Analizi	1	6,3
Toplam		16	100,0

Tablo 3 incelendiğinde Üstün yetenekli öğrencilerin dijital medya kullanımı üzerine yapılan akademik çalışmaların %43,8 (7) 'i nicel yöntemde tarama deseni, %12,5 (2) 'inin deneysel desende çalışıldığı görülmektedir. Nitel yöntemle ise %31,3 (5)'ü durum çalışması, %6,3 (1)'i olgu bilim, %6,3 (1) 'inde doküman analizi deseni kullanıldığı görülmektedir. Böylece üstün yetenekli öğrencilerin dijital medya kullanımları üzerine yapılan akademik çalışmaların nicel yöntemde tarama desenini, nitel yöntemde ise durum çalışmasını daha fazla tercih edildiği görülmektedir.

Tablo 4. Akademik Çalışmaların Veri Toplama Tekniğine Göre Dağılımı

Veri Toplama Tekniği	F	%
Görüşme	5	31,3
Anket	1	6,3
Ölçek	3	18,8
Anket ve Görüşme	2	12,5
Ölçek ve Görüşme	1	6,3
Anket ve Ölçek	4	25,0
Toplam	16	100,0

Tablo 4 incelendiğinde Üstün yetenekli öğrencilerin dijital medya kullanımı üzerine yapılan akademik çalışmaların en fazla kullanılan veri toplama aracı %32,3 (5)'ü ile görüşme tekniği olduğu bunu sırasıyla anket ve ölçek %25,5 (4)'i, ölçek %18,8 (3)' anket ve görüşme %12,5 (2)'i ölçek ve görüşme %6,3 (1)'ü ve sadece anket %6,3 (1)'ü şeklinde çalışıldığı görülmektedir. Burada nicel ve nitel veri toplama araçlarının birlikte çok fazla kullanılmadığı, bunun yerine ya sadece nicel ya da sadece nitel veri toplama araçlarının daha çok kullanıldığı dikkati çekmektedir.

Tablo 5. Akademik Çalışmaların Veri Analiz Tekniğine Göre Dağılımı

Veri Analiz Tekniği	F	%
Betimsel Analiz	2	12,5
İçerik Analizi	5	31,3
Spss	5	31,3
Spss ve Excel	3	18,8
Spss ve İçerik Analizi	1	6,3
Toplam	16	100,0

Tablo 5' e bakıldığında Üstün yetenekli öğrencilerin dijital medya kullanımı üzerine yapılan akademik çalışmaların çoğunluğunun veri analiz tekniği olarak eşit sayıda istatistiksel %31,3 (5)'ü ve içerik analizi %31,3 (5)'ü kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 6. Akademik Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	F	%
2006	1	6,3
2008	1	6,3
2010	1	6,3
2011	1	6,3
2012	1	6,3
2014	1	6,3
2015	4	25,0
2016	2	12,5
2017	4	25,0
Toplam	16	100,0

Tablo 6 incelendiğinde üstün yetenekli öğrencilerde dijital medya kullanımı üzerine yapılan akademik çalışmaların en fazla çalışmanın 2015 %25,0 (4) ile 2017 %25,0 (4) yıllarında olduğu görülmektedir. Yine bu sonuçlardan hareketle 2006-2018 yılları arasında üstün yetenekli öğrencilerin dijital medya kullanımı üzerine yapılan akademik çalışmaların ağırlıklı olarak son yıllarda yapıldığı görülmektedir.

Tablo 7. Akademik Çalışmaların Üniversitelere Göre Dağılımı

Yıl	F	%
Ankara	2	12,5
İstanbul	1	6,3
Fatih	1	6,3
Sakarya	2	12,5
Niğde	1	6,3
Ahi Evran	2	12,5
Fırat	2	12,5
Karadeniz Teknik	2	12,5
Marmara	2	12,5
Balıkesir	1	6,3
Toplam	16	100,0

Tablo 7’de Türkiye’de Üstün yetenekli öğrenciler ve dijital medya üzerine yapılan akademik çalışmaların üniversitelere göre dağılımı verilmiştir. Ankara Sakarya Ahi Evran Fırat Karadeniz Teknik ve Marmara üniversitelerinde %12,5 (2), Balıkesir, Niğde , Fatih, İstanbul üniversitelerinde %6,3 (1) çalışma yapıldığını görmekteyiz.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma sonuçlarından hareketle Türkiye’de üstün yetenekli öğrenciler ile dijital medya üzerine yapılan akademik çalışmalarda yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerine oranla daha fazla olduğu Coşkun, Dündar ve Parlak (2014); Bolat ve Tekin (2017) tarafından yapılan araştırmalar ve literatürdeki birçok araştırma ile benzerlik göstermektedir.

Türkiye’de üstün yetenekli öğrenciler ile dijital medya üzerine yapılan akademik çalışmalarda sırasıyla nicel, nitel ve karma yöntemlerin tercih edildiği görülmektedir. Alan yazında Coşkun, Dündar, ve Parlak (2014); Özer, Yazar ve Eren (2013) ve Bolat ve Tekin (2017) tarafından yapılan araştırmalarda bu sonucu destekler niteliktedir.

Akademik çalışmalarda araştırma deseni yönüyle nicel araştırmalarda, tarama araştırmaları yoğun olarak benimsenirken; deneysel desenler daha az tercih edilmiştir. Nitel araştırmalar, durum çalışması ve doküman analizi desenleri kullanılmakta olduğu görülmektedir.

Araştırmada incelenen bilimsel çalışmalarının çoğunluğunda görüşme, anket ve ölçek veri toplama araçları kullanılmıştır. Bolat ve Tekin (2017) ye göre “Hazırlanan tezlerdeki veri toplama teknikleri incelendiğinde nicel araştırmalarda daha çok testler ve ölçeklerin yoğun bir şekilde kullanıldığını; nitel araştırmalarda görüşme ve gözlem teknikleri, karma araştırmalarda ise hem nitel araştırma hem de nicel araştırmaya özgü veri toplama tekniklerinin birlikte kullanıldığı görülmektedir. Bu sonuçtan yola çıkarak veri toplama tekniği seçiminde belirli sınırlar içinde kalındığı söylenebilir.”

Türkiye’de üstün yetenekli öğrenciler ile dijital medya üzerine yapılan akademik çalışmalarda veri analiz tekniği olarak spss ve içerik analizine sık başvurulduğu hatta bazı zamanlarda spss ve içerik analizin birlikte kullanılarak çalışıldığı görülmüştür.

Bu araştırma üstün yetenekli öğrenciler ile dijital medya üzerine 2006-2018 yılları arasında yapılan akademik çalışmaların çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Bu alanda kapsamlı bir literatür taraması yapıldığında konuyla direkt alakalı olarak Köroğlu (2015), Gömleksiz (2012), Karabulut (2017), Güzel ve Kara, (2017) ve İşman, ve Kara (2017)’ de yapılmış çalışmalar olduğu görülmektedir. Dijital medya ile yakından ilgili kavramlarla tarama yaptığımızda ise bilişim, teknoloji, bilgisayar, bilgisayar oyunu gibi en fazla sekiz çalışma bulunduğu görülmüştür. Üstün yeteneklilerde dijital medya kullanımı üzerine yapılan makale, yüksek lisans ve doktora tezlerine baktığımızda bu alandaki yetersizlikten, kaynakça bulmadaki sıkıntıdan ve alan yazında yeterli çalışma bulunmadığından bahsedildiği görülmüştür.

ÖNERİLER

- Üstün yetenekli öğrencilerle ilgili literatür taraması yapıldığında çalışılan konuların sınırlı sayıda olduğu görülmektedir. Bu nedenle bu alanda farklı konularda çalışılabilir
- Türkiye’de üstün yetenekli öğrencilerle ilgili yüksek lisans tezlerin sayısının az olduğu görülmüştür. Ayrıca ayrıntılı çalışmaları kapsayan doktora tezlerinin ise yetersiz olması bu konuda çalışmayı gerektirebilecek en önemli sebeplerdendir. Bu yüzden Türkiye’de üstün yeteneklilerle ilgili yüksek lisans ve doktora düzeyindeki çalışmaların artırılması alan yazına katkı sağlayabilir. (Özenç, 2013).
- Tezlerde kullanılan araştırma modelinin en fazla nicel desende tarama modeli olduğu farklı çalışmalarda vurgulanmıştır. Diğer araştırma modellerinin de kullanılması sağlanmalıdır (Özenç, 2013).
- Tezlerde en çok kullanılan veri toplama araçları nicel yöntemlerden ölçek-test/bilgi formu ve ankettir. Bu bakımdan tezlerde nitel yöntemlerden gözlem, görüşme gibi diğer veri toplama tekniklerinin hatta her ikisinin de kullanıldığı tekniklerinin de artırılması gerekmektedir. Tezlerde veri toplama aracı olarak nicel desende en çok ölçek kullanılmıştır. Bu gibi çalışmalarda veri toplama aracı olarak nitel desende gözlem ve görüşmeye yer verilmelidir (Özenç, 2013).

KAYNAKLAR

- Alagözlü, Ç. (2012). Türkiye de ve Avrupa birliği ülkelerinde medya okuryazarlığı. Ankara, Uzmanlık Tezi.
- Altun, A. (2014, 09 08). Medya okur yazarlığı eğitime yönelik türkçe yayınlar: Bir bibliyografya denemesi. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü* , s. 5-15.
- Ataseven, N., & Oğuz, A. (2015). Türkiye’de öğrenme stilleri konusunda yapılan tezlerin incelenmesi. *Eğitim Öğretim Araştırma Dergisi*, 192-205.
- Bakioğlu, A., & Levent, F. (2013). Üstün yeteneklilerin eğitiminde Türkiye için öneriler . *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 31-44 .
- Bolat, Y., & Tekin, M. T. (2017). Üstün yeteneklilerin eğitimi araştırmalarında eğilimler: yöntem bilimsel bir analiz. *International Journal Of Eurasia Social Sciences*, 609-629.
- Çoşkun, İ., Dündar, Ş., & Parlak, C. (2014). Türkiye’de özel eğitim alanında yapılmış lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (2008-2013) . *Ege Eğitim Dergisi*, 375-396.
- Dönmez, İ., & İdin, Ş. (2017). Türkiye’de fen bilimleri eğitimi alanında üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi ile araştırmaların incelenmesi. *Üstün Zekalılar Eğitimi ve Yaratıcılık*, 57-74.
- Güçin, G. (2014). Türkiye’de üstün yetenekliler ve üstün zekalılar alanında yapılmış akademik çalışmaların çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul

- Güçin, G., ve Oruç, Ş. (2015). Türkiye’de üstün yetenekliler ve üstün zekâlılar alanında yapılmış akademik çalışmaların çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 113-135.
- İşman, A., & Kara, N. (2017). Türkiye'deki üstün yetenekli öğrencilerin yeni medyaya karşı tutumları ve yeni medya kullanım düzeyleri. *International Conference on New Horizons in Education Conference*, (s. 1104-1134). Berlin.
- Karabulut, R. (2010). Türkiye'de üstün yetenekliler eğitimi tarihi süreci. Yüksek Lisans Tezi, Bolu.
- Keskin, S. (2006). Üstün ve özel yetenekli çocukların bilgisayara ve bilgisayar dersine yönelik tutumları. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir.
- Kılıç, C. (2010). Enderun mektebi örneğinde günümüz üstün yetenekli çocukların eğitiminin değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Nacar, S. (2015). 2005-2014 yılları arasında üstün yeteneklilerin matematik eğitimi üzerine yapılan çalışmalar. Yüksek Lisans Tezi, Malatya.
- Öngöz, S., & Aksoy, D. A. (2015). Üstün yetenekli öğrenciler bilişim teknolojileri dersinden ne bekliyorlar? . *Journal of Education & Special Education Technology Dergisi*, 34-47.
- Özenç, M., & Özenç, E. G. (2013). Türkiye' de üstün yetenekli öğrencilerle ilgili yapılan lisans üstü eğitim tezlerinin çok boyutlu olarak incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13-28.
- Schreglmann, S. (2016). Türkiye’de üstün yetenekli öğrenciler ile ilgili yapılan yükseköğretim tezlerinin içerik analizi (2010–2015). *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 14-26.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EKLER

EK 1. Çalışma Grubu

Sıra	YILI	ÜNİVERSİTE	ÇALIŞMANIN AMACI	YÖNTEM	VERİ TOPLAMA TEKNİĞİ	VERİ ANALİZ TEKNİĞİ	ÇALIŞMANIN TÜRÜ
1	2006	Balıkesir Üniversitesi	Üstün ve özel yetenekli çocukların Bilgisayar ve Bilgisayar Dersine Yönelik Tutumları	Nicel-tarama	Ölçek-Görüşme	Spss-içerik Analizi	Yüksek lisans tezi
2	2008	Marmara Üniversitesi	Üstün zekalı öğrencilerin pc oyun tercihlerinin akademik başarılarına etkisi	Nicel-İlişkisel tarama	Anket ve görüşme	Spss Excel	Yüksek lisans tezi
3	2010	Ankara Üniversitesi	Bilim ve sanat merkezine devam eden üstün yetenekli çocukların ailelerine verilen bilgisayar temelli eğitimin aile bireylerin algılamalarına ve çocukların mükemmeliyetçilik düzeylerine etkisinin incelenmesi	Nicel-Deneysel	Ölçek	Spss	Doktora Tezi
4	2011	Fırat Üniversitesi	Üstün yetenekli-zekalı öğrencilerin bilişim teknolojisiyle ilişkisi	Nitel-Döküman analizi	Anket	Betimsel analiz	Makale
5	2012	Fırat Üniversitesi	Üstün yetenekli öğrencilerin Medya okuryazarlığına ilişkin görüşleri	Nitel-durum çalışması	Görüşme yarı yapılandırılmış görüşme	Betimsel analiz Nvivo 8	Makale

Üstün Yetenekli Öğrencilerde Dijital Medya Kullanımı Üzerine Yapılan Akademik Çalışmaların İncelenmesi

6	2014	İstanbul Üniversitesi	Üstün yetenekli çocukların sosyal medya kullanım motivasyonları	Nicel-Betimsel Tarama	Ölçek	Spss Excel	Yüksek lisans tezi
7	2015	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Üstün Yetenekli Öğrenciler Bilişim Teknolojileri Dersinden Ne Bekliyorlar	Nitel-durum çalışması	Görüşme	İçerik Analizi	Makale
8	2015	Fatih Üniversitesi	Siber Zorbalığa Karşı Duyarlılık Geliştirme Grup Psiko Eğitim Programının Üstün Yetenekli Öğrenciler Üzerindeki Etkisi	Nicel-Deneysel	Ölçek	Spss	Makale
9	2015	Marmara Üniversitesi	Üstün yetenekli dijital yerlilerin sosyal medya kullanımları üzerine nicel bir çalışma	Nicel-Betimsel Tarama	Ölçek	Spss Excel	Makale
10	2015	Ankara Üniversitesi	Bilim ve Sanat Merkezi'ne Giden ve Gitmeyen İlkokul 4. Sınıf ve Ortaokul Öğrencilerinin Şiddet İçeren Bilgisayar Oyunlarını Oynama Durumlarının İncelenmesi	Nicel-Betimsel Tarama	Ölçek	Spss	Makale
11	2016	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Üstün yetenekli öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik bilgisayar alanı destek eğitim etkinliklerinin	Nitel-durum çalışması	Anket ve görüşme	İçerik Analizi	Yüksek lisans tezi

tasarlanması

12	2016	Kırşehir Üniversitesi	Üstün yetenekli öğrencilerin bilişim teknolojilerinden yararlanma düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi	Nitel-Betimsel Tarama	Ölçek	Spss Excel	Makale
13	2017	Sakarya üniversitesi	Türkiye'deki Üstün Zekâlı Öğrencilerin Yeni Medyaya Karşı Tutumları ve Yeni Medyayı Kullanım Düzeyleri	Nitel-Betimsel tarama	Ölçek	Spss	Makale
14	2017	Sakarya Üniversitesi	Özel Yetenekli Öğrencilerin Yeni Medya Kullanımları ve Akademik Başarılarına Etkisi	Nitel-Durum taraması	Görüşme	İçerik Analizi	Makale
15	2017	Ahi Evran Üniversitesi	Üstün yeteneklilerin Medyaya yönelik metafor algıları	Nitel-Olgu Bilim	Görüşme	İçerik Analizi	Makale
16	2017	Niğde Üniversitesi	Özel Yetenekli Öğrencilerin Eğitiminde Bilişim Teknolojilerinin Kullanımına Yönelik Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi	Nitel-Durum çalışması	Görüşme	İçerik Analizi	Makale